

Lenart Lipovšek
Letvikgrenda 86
7856 Jøa
lenart.lipovsek@gmail.com / 46365327
Jøa, 6. 5. 2026

Namsos kommune

postmottak@namsos.kommune.no

Høringsvar – Konzeptutredning for skolestruktur i Namsos kommune

Sak: Forslag om å flytte 8.–10. trinn fra Jøa skole til Namsos ungdomsskole (Scenario D)

Frist: 10. mai 2026

Innledning – hvem skriver dette

Jeg skriver dette høringsvaret som far til to jenter på 18 måneder og åtte år, og som tilflytter til Jøa fra Slovenia. Vi er en av de familiene Namsos kommune sannsynligvis ønsker seg flere av: vi har valgt Norge bevisst, vi jobber begge to, vi betaler skatt her, vi engasjerer oss i lokalsamfunnet, og vi har slått dypere røtter på Jøa enn vi noensinne ville gjort i en større by.

Vi flyttet ikke til Jøa tilfeldig. Vi valgte Jøa fordi øya har det de færreste små bygder i Europa fortsatt har: en barnehage, en grunnskole gjennom 10. trinn, et flerbrukshus, idrettsanlegg, en frivillig sektor som faktisk fungerer, og naboer som stiller opp. Det er et komplett samfunn – og det er nettopp derfor det er mulig å være familie her i et helt langsiktig perspektiv.

Forslaget i Scenario D – å flytte 8.–10. trinn fra Jøa til Namsos ungdomsskole – vil ramme dette samfunnet svært hardt. I det følgende argumenterer jeg for at forslaget er feil sett fra fire perspektiver: belastningen på elevene og familiene, det økonomiske grunnlaget, konsekvensene for lokalsamfunnet, og selve barnets beste-vurderingen i høringsnotatet.

1. Hva forslaget faktisk gjør med en familie

Min eldste datter avslutter snart 2. klasse. Etter dagens plan starter hun i 8. klasse høsten 2031. Hvis Scenario D vedtas, betyr det:

- Hun må stå opp før kl. 06:00 for å rekke buss kl. 06:30–06:45.
- Hun kommer hjem etter kl. 17:00
- Det gir ca. fire timer daglig pendling, fem dager i uka, i tre år sammenhengende.

Det jeg som forelder mister, er ikke en logistisk detalj. Jeg mister tre av de viktigste årene jeg får med datteren min. Felles frokost forsvinner. Middag blir et hastig kveldsstunt før hun må rekke å gjøre lekser og legge seg, for å klare oppstigning kl. 06:00 dagen etter. Tid til å gjøre noe sammen – sanke, fiske, bygge, snakke – forsvinner i pendlertimer på en buss.

Forskning på ungdomstid er entydig: 13–16 år er den perioden hvor familien betyr aller mest. Det er da identitet, verdier og psykisk helse formes, og det er da stabil voksenkontakt er mest avgjørende. Et høringsforslag som i praksis fjerner familiefrokosten, krymper middagen til ti minutter og sender en 13-åring på fire timer pendling daglig, er ikke et logistikkforslag. Det er et inngrep i familielivet

vårt – gjort uten samtykke, og uten at den faktiske familiekonsekvensen er konkret vurdert i høringsnotatet.

Høringsnotatet erkjenner selv at «*Reisevei i tid er over det som kan anses å være det beste for eleven*» (s. 76). Likevel vurderes scenarioet som «mulig». Dette er ikke en forsvarlig avveining – det er en ansvarsfraskrivelse. Når kommunen selv konstaterer at reisetiden overstiger det som er til elevens beste, kan det ikke kompenseres bort med generelle henvisninger til organisert leksehjelp eller ettermiddagsskyss.

2. Reisevei – elevenes egen mening og ubesvarte spørsmål

I høringsnotatet selv (s. 71 og s. 78) er elevene spurt om hva de mener er akseptabel reisetid til skolen. Svarene varierer fra fem minutter til maksimalt 45–60 minutter én vei. **Ingen elev i undersøkelsen sier to timer.**

Likevel er det nettopp to timer hver vei – fire timer daglig – som foreslås for elevene fra Jøa. Det er en direkte motsetning mellom det elevenes stemme sier og det forslaget legger opp til. Hvis barnets beste-vurderingen etter Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3 skal ha reelt innhold, kan ikke dette avviket håndteres med en setning om at «reisevei øker for enkelte elevgrupper, særlig fra Jøa. Dette er reelt og må anerkjennes» (s. 103). Anerkjennelse er ikke et tiltak.

Følgende sentrale spørsmål, som ble reist på allmøtet på Jøa skole 6. april, er ikke besvart i høringsnotatet:

- Reisesyke: Mange elever blir bilsyke og båtsyke. Reisesykemedikamenter har 24-timers virkning og kan ikke brukes daglig over flere år. Hva er løsningen for disse elevene?
- Tilsyn: Hvem har ansvar for elevene på fergeleiet og om bord på ferger? Kan en 13-åring forventes å gjennomføre denne reisen uten ledsager?
- Sykdom og skade: Hvem henter en ungdom som blir syk eller skadet i Namsos midt på dagen? Hvem dekker skyss?
- Helsefaglig vurdering: Foreligger det en konkret vurdering fra kommuneoverlegen av belastningen på Jøa-elever spesifikt? I så fall ber jeg om innsyn i den.
- Skolevegning og psykisk helse: Lange reisedager er en kjent risikofaktor for skolevegning. Hva er kommunens plan for å forebygge og håndtere dette?

Disse spørsmålene må besvares før et vedtak kan fattes. Hvis ikke, fattes vedtaket på utilstrekkelig grunnlag, og barnets beste er ikke reelt vurdert.

3. Tallgrunlaget holder ikke

Den foreslåtte innsparingen ved nedleggelse av ungdomstrinnet på Jøa er **ca. 2,9 millioner kroner per år** (3,2 mill. redusert lønn minus 0,3 mill. økt skyss, jf. høringsnotatet s. 75). Tre forhold gjør at dette tallet er for tynt til å forsvare et så inngripende vedtak.

a) Beregningen er sannsynligvis undervurdert

Det framgår ikke av høringsnotatet om følgende kostnader er regnet inn:

- Reisefølge/ledsager – som høringsnotatet selv viser til som mulig nødvendig (s. 76, jf. opplæringsloven § 4-2)
- Spesialskyss for elever med særskilte behov
- Tilsyn ved fergeleier (Seierstad og Ølhammaren)
- Eventuelle utbedringer av venterom/toalettforhold ved fergeleiene

- Spesialskyss ved sykdom og skade i skoletiden
- Engangskostnader knyttet til overgang og kompenserende tiltak

Erfaring fra tilsvarende strukturreformer i andre kommuner viser at slike kostnader fort spiser opp 30–50 prosent av brutto innsparing. Det fullstendige tallgrunnlaget bør legges åpent fram før høringsfristen utløper, slik at innspillene kan bygge på faktisk dokumentasjon.

b) Inntektsbortfallet ved fraflytting er ikke tatt med

En gjennomsnittlig barnefamilie i Norge (to voksne, to barn) bidrar netto med i størrelsesorden 330 000 kroner per år til kommunekassen (skatt og rammetilskudd, fratrukket kommunale tjenestebehov). Det betyr at det er nok at **ni familier** flytter fra Jøa, eller velger bort Namsos kommune ved tilflytting, før hele innsparingen er borte. På et sted som Jøa, der ungdomsskolen er en avgjørende faktor for om unge familier blir, er ni familier ikke et urealistisk høyt tall – det er et fullt sannsynlig utfall.

Jeg vil understreke at jeg ikke skriver dette som en trussel. Jeg skriver det fordi det er den nøkterne risikoen kommunen er nødt til å regne på når kalkylene legges. En reform som lager en innsparing på 2,9 millioner kroner og samtidig utløser fraflytting tilsvarende 3 millioner kroner, er en netto utgift forkledd som sparepost.

4. Lokalsamfunn, bolyst og kommunens egne motsetninger

Jøa er ikke en sovende utkant. Det er et samfunn med:

- Aktivt jordbruk og småskala matproduksjon
- En barnehage som utvides for å ta imot flere barn – etter kommunens eget vedtak
- En frivillig sektor som hvert år gjennomfører blant annet Jøa Maraton, kulturarrangementer og dugnader
- Tilflytting fra både Norge og utlandet de siste årene
- Et eiendomsmarked der ungdomsskolen er ett av de første spørsmålene potensielle kjøpere stiller

Det fremstår som en åpen selvmotsetning at kommunen samtidig bygger ut barnehagen for å ta imot flere barn, og foreslår å fjerne ungdomstrinnet som disse barna senere skal videre til. Det signaliserer to motsatte ting til familiene: «Kom hit – men ikke regn med å bli.» Det er vanskelig å se for seg en mer effektiv måte å undergrave egen rekrutteringsstrategi på.

I 2016, før kommunesammenslåingen, ble det gitt politiske forsikringer (intensjonsavtalen) om at stedsavhengige tjenester som skole og sykehjem skulle opprettholdes. Når slike avtaler ikke står seg gjennom én eller to valgperioder, er det ikke bare et brudd mot Jøa – det er et signal til hele kommunen om at lokalpolitiske forpliktelser ikke har varig verdi. Tilliten dette undergraver er svært vanskelig å bygge opp igjen, og den vil prege både rekruttering og engasjement i hele kommunen i lang tid framover.

Jeg ber om innsyn i den fullstendige intensjonsavtalen fra 2016, og en konkret redegjørelse fra kommunestyret om hvordan Scenario D er forenlig med løftene som ble gitt der.

5. Hvorfor det betyr noe at vi valgte Jøa fra utlandet

Familier som vår – som har flyttet til en liten øy fra et helt annet land fordi vi mener at noe verdifullt finnes her – er den typen tilflytting kommuner som Namsos må kjempe for. Vi er ikke på gjennomreise. Vi har slått ned pæler, kjøpt eiendom, bygd, plantet, dyrket, og engasjert oss i alt fra

dugnader til lokal idrettsklubb og kulturarbeid. Jeg dokumenterer øylivet på YouTube-kanalen min «Stories from the North», som blant annet er sett av folk som vurderer å flytte til Norge.

Vi er også, helt ærlig, blant de gruppene som er mest sensitive for at grunnstrukturen forvitrer. Vi har valgmuligheter. Vi kan flytte – tilbake, eller andre steder. Og dersom ungdomsskolen forsvinner, og våre jenter står overfor fire timers pendling daglig fra de er 13 år gamle, er det ikke et alternativ vi kommer til å akseptere uten først å vurdere alle andre løsninger – inkludert å flytte fra kommunen.

Igjen: dette er ikke en trussel. Det er den nøkterne realiteten kommunen må forholde seg til. Vi er en av flere familier som har gjort dette aktive valget, og vår beslutning om å bli vil i betydelig grad avhenge av at kommunen tar grunnstrukturen alvorlig.

Konklusjon og anmodning

Jeg ber kommunestyret forkaste Scenario D av følgende grunner:

1. **Reisetiden er uforsvarlig.** Fire timer daglig pendling for 13–16-åringer er i strid både med elevenes egen oppfatning av akseptabel reisetid (45–60 minutter), helsefaglige hensyn og barnets beste etter Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen artikkel 3. Høringsnotatet erkjenner dette selv, men trekker ikke konsekvensen.
2. **Tallgrunnlaget er ikke robust.** Innsparingen på 2,9 mill. kr er sannsynligvis overestimert, og forsvinner ved fraflytting tilsvarende ni familier. Den samlede strukturreformen lukker ikke det økonomiske gapet på 24 mill. kr uansett.
3. **Konsekvensene for lokalsamfunnet er ikke utredet.** Fraflytting, redusert bolyst, fall i eiendomsverdier og bortfall av tilflytting fra unge familier er ikke kvantifisert i høringsnotatet. Forslaget motsier samtidig kommunens egen utbygging av barnehagen på Jøa.
4. **Det familiære inngrepet er ikke vurdert som selvstendig hensyn.** Tre års tap av daglig samvær mellom foreldre og ungdom – i deres mest formende livsfase – er ikke et forhold som lar seg «kompensere» med ettermiddagsskys eller leksehjelp. Det burde inngått som selvstendig moment i barnets beste-analysen.
5. **Tilliten til kommunale forpliktelser står på spill.** Intensjonsavtalen fra 2016 ga konkrete løfter om opprettholdelse av stedsavhengige tjenester. Et brudd på disse løftene vil få konsekvenser for tilliten til kommunen langt utover Jøa.

Anmodning om innsyn

Jeg ber om innsyn i følgende dokumenter, slik at høringsprosessen kan bygge på fullstendig grunnlag:

- Intensjonsavtalen fra 2016 mellom de tidligere kommunene som inngår i Namsos kommune
- Kommuneoverlegens helsefaglige vurdering av reisebelastningen for elever fra Jøa, dersom slik foreligger
- Det fullstendige tallgrunnlaget bak innsparingsestimater på 2,9 mill. kr i Scenario D, inkludert hvilke kostnadsposter som er medregnet og hvilke som ikke er det
- Eventuelle vurderinger av forventet inntektsbortfall som følge av fraflytting

Avslutning

Jeg ønsker å være tydelig på at jeg forstår at Namsos kommune står overfor reelle økonomiske utfordringer, og at omstilling er nødvendig. Jeg er ikke prinsipielt mot strukturendringer. Men

strukturendringer må stå i forhold til konsekvensene de utløser, og de må bygge på fullstendig informasjon. Scenario D oppfyller ingen av disse kravene.

Jeg ber kommunestyret prioritere alternativer som faktisk gir bærekraftig økonomisk effekt uten å sende 13-åringer på fire timers pendling, og uten å tømme de siste levedyktige bygdene i kommunen.

Takk for at dere tar dette innspillet med i den videre behandlingen.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Lenart Lipovšek". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Lenart Lipovšek

Jøa